

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XV. Quomodo Athanasius iterum relegatus sit. Item de Eleusio Cyziceno & Tito Bostrensi Episcopis. Et de majoribus Sozomeni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

$K \in \mathcal{O}_v$, $\epsilon'.$

- A

CAPUT XV

παῖς τοις πάτερν ἐγένετο οὐθανάστος· καὶ αὗται ἐλαύην τῷ κυζί-
κῳ τίταν τὸ βόσρων θάνατούποι· καὶ μνήμα περ τὴν
συγγραφίαν περοῦ ὄντε.

*Quomodo Athanasius iterum relegatus sit.
Item de Eleusio Cyziceno & Tito Bostrensi
Episcopis. Et de majoribus Sozomeni.*

ΟΔέ βασιλεὺς, πυθόμενος ἐκκλησίας
ζειν ἀθανάτιον τὸν τῇ ἀλεξανδρέων ἐκ-
κλησίᾳ, καὶ ἀδεῶς διδάσκουν τὰ πλήθη, οὐ πολ-
λαῖς ἐλπινῶν πείθειν εἰς χριστιανισμὸν μεταβί-
τεσθῆ, τερεστάξειν αὐτὸν ὅξειναν τὸ ἀλεξαν-
δρεῖς μήδονι ἢ ἐν ταύτῃ, μεγίστας περιπογό-
ρευε γῆμιας· περφασιν ἐγκλημάτων ποιη-
σαρμῷ, ὡς τοῦτο τῷ περὶ αὐτὸν βασιλέων
φεύγειν καταδικασθεῖς, μη πληγαπεῖς αἰτε-
λάσσεται Ἰρόν τὸ Πλισκοπῆς· μη ἢ γῆσυ-
χωρῆσαι αὐτὸν εἰς τὰς ἐκκλησίας καθοδον,
τοῖς ἀδελφῶντας φυγαδευθεῖσιν, ἀλλ’ εἰς
πατέδας μόνον· διὰ τοῦτο ἢ τὸ βασιλέως
περισταγμα μέλλων φεύγειν, δεδηκρυμένην
ἰδὼν ἀμφ’ αὐτὸν τὴν τῷ χριστιανῶν ἀληθεύν,
ταρρέτε, ἐφ’ νεφύδριον γάρ εἴσι, οὐ θάντον
παρελεύσεται· οὐ τέτοιο εἰπών, σωματίαξατο καὶ
τοῖς παταλιοῖσεργις τῷ φίλῳ τὴν ἐκκλησίαν
πελαθέμενῷ· Τελῆθε τὸ ἀλεξανδρέων πό-
λεως· ἢ τέτω ἢ κυρίωντα περιβευταμένων
περὶ βασιλέας περὶ οἰκείων περιγμάτων, καὶ
τῆς ἐπιανορθώσεως τῷ ἐλληνικῷ ναῶν, ἐπα-
ίστας αὐτὸς τῆς καὶ τοιεροῦ περγονίας, πάν-
τα παρέδειν ὥντες ἑδέσθε· οὐ τὸν
παρὸν αὐτοῖς Πλισκοπὸν, τὸ πόλεως εἰρῆνεν, ὡς
ημινάρμον τοῖς ναοῖς, οὐ τοῖς τερμέτοις ἐκ-
κλησιανταῖς γῆχρετησφία κατασκευάσταντα,
καταρθενῶντας ιερῶν παρθένων συντηράμενον,
γέτες ἐλληνιστας πειθοῦσατῶν πατέσιν ἀμε-
λεῖς ἀπηγόρευτε ἢ καὶ τοῖς σωματίοις ξένοις
χριστιανοῖς, μη πλισανεν κυρίων, αἵτινας ἐπα-
γγαγόν, ὡς εἰκός, αὐτὸς τῆς Ἰροποκείας ἐνεκε-
σατισται· σωματιομένων αὐτοῖς καὶ τοῦτο
πλησίων φείτο θεῖον Φρονέντων τῶν διπλῶν τῆς
πόλεως χριστιανῶν καὶ τῶν δημοσίων ἐριερ-
γῶν, τῶν τε τεχνιτῶν Ἀντομίσματο· οἱ πλη-
θεῖσις, οὐ εἰς δύο τάγματα πολυνάνθρω-
πα διακεκεμένοι, ἀλλὰ περιγμάτῳ τῶν
τελει βασιλέων, ἄμα γυναιξὶ καὶ οἰκείοις
αὐτὰ τὴν κυρίων διέτριβον, ἔτες ἑκάστη
ριττὸν δοτοφοράν τῷ δημοσίῳ καταλιθέν-
τες, οἱ μὲν σερινωικῶν χλαμυδῶν· οἱ

Imperator vero , cum Athanasium in Ecclesia Alexandrina collectas agere , & populum libere docere intellexisset , multosque Gentilium ad Christianam religionem eo persuadente traduci , ius- sit ut Alexandria excederet . Poenasque B ei gravissimas interminatus est , si illic re- mansisset : criminis loco id obiciens , quod cum à superioribus principibus exilio esset condemnatus , sine ipsius au- toritate Episcopalem sedem sibi vindicasse . Neque enim se his qui à Constan- tio relegati fuerant , redditum ad Ecclesias suas , sed in patriam duntaxat conce- ssisse . Ob hoc igitur Imperatoris præcep- ptum , cùm Alexandria discessurus esset , & Christianorum multitudinem circa se flentem videret : bono animo estote in- quiri : nubecula enim est , quæ cito præteribit . Posthac verba valedixit : & Ecclesiā fūa optimo cuique ex amicis commendatā , urbe Alexandria exces- sit . Eodem tempore Cyziceni legatos ad Imperatorem misere , de rebus suis & de instaurandis Gentilium templis actu- ros . Quos Imperator ob curam sacro- tum laudibus prosecutus , cuncta quibus opus habebant eis præbuit . Eleusio quo- que iporum Episcopo urbe interdixit , eo quod templo vastasset ac delubra con- tumelias affecisset : ædes præterea alen- dis viduis , & monasteria sacrī virginib- bus construxisset : Gentilibus denique persuasisset , ut majorum ceremonias ri- tusque contemnerent . Quin etiam ve- tuit , ne peregrini Christiani qui cum illo erant , in urbem ingredierentur : causam hanc adjiciens , quod religionis suæ cau- sa , ut verisimile est , seditionem excita- turum essent : adjunctis ad ipsorum partes Christianis qui in civitate erant , idem- que cum illis de Deo sentiebant , & pu- blicis opificibus lanariis , itemque mo- netariis : qui numero abundantes , & in duas numerosas cohortes distributi , ex præcepto superiorum Principum , Cy- zicum cum uxoribus ac domesticis in- colebant : certam quotannis pensionem fisco inferentes ; illi vestem militarem :

hi nummos recens cūsos. Nam cum Gentilium superstitionem omnibus modis stabilire instituisse, cogere quidem, ac suppicio afficere homines, qui sacrificare nollent, summa imprudentiae esse existimavit. Aegre siquidem in singulis civitatibus Magistratus ac Judices, eorum numerum inire ac describere potuissent. Sed neque eos in unum convenire, & pro arbitrio preces facere prohibuit. Noverat quippe vim ac necessitatem nil valere in iis rebus, que libera voluntate opus habent ut confiant. Clericos vero & Ecclesiarum Antistites civitatibus ejici curavit: re ipsa quidem studens, ut istorum absentiā conventus plebis aboleret, dum nemo esset qui eam colligeret ac doceret, & qui sacramenta ministraret: ita ut progressu temporis in oblivionem religionis sua prolaberentur. Causam vero hanc praetextos, quod Clerici dissensiones in populo excitarent. Hac ratione Eleusum lectoratesque ejus urbe Cyzico exegit, cum tamen nec seditione ullam fieret, nec futura esse crederetur. Bostrenos quoque hortatus est, ut Titum ejus loci Episcopum sub elogio praconis ejicerent. Nam cum minatus esset culpam se omnem conjecturum in illum & in Clericos ejus, si plebs seditionem moveret; Titus libellum ad Principem misit: testatusque est Christianos plebem Gentilium numero adaequare: quiescere tamen illos, & cohortationibus suis obtemperantes, nihil seditionis moliri. Ex quibus verbis Titum plebi invisum reddere cupiens Imperator, in Epistola quam scripsit Bostrenis, eum insimulavit tanquam calumniatorem civitatis, quod dixerat illos non sua sponte, sed ipsius hortatu*s* seditionibus abstinere. Plebemque incitavit ut illum, tanquam hostem publicum, è civitate sua expellerent. Hujusmodi multa alibi quoque contigisse verosimile est, partim ex Imperatoris mandato, partim impetu ac temeritate vulgi. Quorum omnium culpam merito quis Imperatori adscriperit. Neque enim ex legum prescripto animadvertisit in eos qui hujusmodi facinora contra leges commisissent: sed pro odio, quo religionem nostram prolequebatur, verbis quidem reprehendere videbatur eos qui ista fecerant: rebus tamen ipsis eos incitabat. Itaq; licet ille palam non persequeretur,

A δὲ νεαργάνη νομισμάτων ἐπειδὴ οὐ ταῦτα
τρόπος δέδοκτον αὐτὸς συστήσαι τον ἐλληνομην,
βιάζεται μὴν ἡ πιμωρεῖται οὖν δίκαιος μηδε-
λοντας θύειν, ἀλλαγίας νενόμικεν χορὶς γὰρ
τοστάτων καθ' ἐκάστην πόλιν οἱ ἀρχοῦσι τὸ
δριβιμὸν μόνον ἀπεγράψαντο: εἰ μὲν
συνιέναι καὶ γνωμένης ἔνχεσθαι διεκάπειται
ηδεὶς γὰρ οὐδὲν αὐτάκη πολὺς καλοφθαίται
αποστρέψεως ἐκκατίας εἰς σύνασσαν δέσμῳ
οὖν ἢ κληρικὸς οὐδὲν απερεῖται τρικ-
κληπτῶν, απελαύνειν τῶν πόλεων ἐπιδιώκει
B μὴν αἰλίθες εἴπειν, τῆτετων ἀπόσια περι-
ματισθόμφρος διαλέσαι τῷ λαῷ τὰς συν-
δικάς: ὥσε μήτε οὖν ἐκκληπταζούσις, μηδε
οὖν διδάσκοντας ἔχειν, μήτε μυστέσιον με-
ταλαμβάνειν, καὶ τῷ πολλῷ χρόνῳ ἐμπεσεῖται
λίθιον τῆς οἰκείας θρησκείας: σκεπτόμφρος
οὐδὲν οὐκείσιοι εἰς διάστασιν τὰ πλήθη ἀγεν-
τῶν οὐδὲ σάστερος θρησκείας, εἰτε γη-
δαὶ απεσθόμφρος, οὐδὲν κατέχει τοις
ἐλεύσισιν οὐδὲ οὐδὲ σινταίται αὐτῷ απεστρέψεις
Ψαλτοῦ, διάδειν τῆς αὐτῶν πόλεως τίτοι
τότε τὸν εὐθάδε ἐκκληπταζούσιον περιποτον
ηπείλοντεν, αὐτὸν οὐδὲν κληπεῖται οὐ αἴτια
τοιότερον εἰς σασιδόαι τὸ πλήθος, βέβαιο
απεσθετικά διεπέμψατο τίτος, οὐδὲν δι-
μαρτύρατο φάμιλλον μὲν εἶναι τὸ ἐλληνικόν
πλήθει τὸ ζειτανικόν πρεμεῖν ἢ τέτοιο, κατα-
άντες απεστρέψεις αὐγόρδιον, μηδενὶ σασι-
δεῖς ἀντοῖον: οὐ τοιέτων ἢ ἥριματα τοις εὔχρα-
καταστησαι τῷ δημοσιῷ τοῦ τίτον καταπι-
ζων, γράφων βοσπρεύοις, διέβαλεν αὐτὸν
κατηγορευντὸν πλήθες γεγρημένον οὐδὲν μηδέτοι
γνώμης οἰκείας, διὰ τὸ ταῦτα απεστρέψεις
μηδενὶ σασιδόαις: οὐδὲν δυσμενῆ απε-
λαύνειν αὐτὸν τῆς πόλεως, αἰνεῖν τοῦ δημο-
τοιασταὶ ἢ πολλαὶ: Εἰ αἰλλαχός συμβα-
εῖσθαι οὐ μὴν, καὶ απεστρέψεις βασιλεύοντος
ταῦτας οὐδὲν οὐδὲν περιπέτειας διέπονται: εἴθε
εἴθε τῷ πρατεῖν τὴν αἰτίαν τῆς αἰτίας
εἰς τῶν γεγρημένων: γὰρ οὐτοῦ τοῖς νόμοις
οὖν ὥδες απεστρέψεις: αἰλλαχός μηδὲν τοι
περέσθαι τὸν θρησκείαν, μέμφεσται λόγοι
δοκῶν, ἔργοις απεργύτεσπετο οὖν ταῦτα τοι
ταῦτα δρῶντας: οὐδὲν οὐδὲν διώκονται αὐτοί.

καὶ πόλεις καθάριστέ φύγον οἱ χειστανοί ταῦ-
της ἐφυγῆς μετέχον πολλοί τῷ ἐμῷ φε-
γόνων, καὶ ὁ ἑμὸς πάππος· καθόπι πατέρος
ἰλλῳ ὥν, αὐτὸς τε πανοικίᾳ οἱ δὲ τῷ γέ-
νεις ἀλαφίων, χειστανοί πρῶτοι ἐχθρόντος ἐν
βιβελίᾳ κάθημη γαζίαις, πολυανθρώπῳ τῇ
εὐη̄, καὶ ἵερᾳ ἔχουσῃ δεχαιόγηι καὶ κα-
τακεκλιμέναι τοῖς κατεικεστοῖς καὶ μάλιστα
τὸ πάνθεον, ὡς Ἑπτή ἀκρεπόλεως χειροποιή-
τη ποὺς λόφῳ κειμένον, καὶ πανταχόθεν πάστης
πηκάμης θερέχον συμβάλλω ἐπὶ τὸ χω-
ρεῖον, ἐνθεν λαχεῖν τὴν ωροσηγορίαν, 1
καὶ τῆς σύρων Φωνῆς εἰς τὴν ἐλλήνων ἐρ-
μανθώνυμον, Θεᾶν οἰκιζόντος ὄνομα γένεται,
διὰ τὸν πανθέον ναόν λέγεται ἐχειστανο-
μενόπιτες θυμέατοις τέτων οἴκοις, ἀλαρίων
οικονομάτων διαμονῶν γὰρ ἀλαφίων τοτε,
Ἑπτή πολὺ πιέσεις ἐλλήνων καὶ ισθμοῖς,
ταῦθας ἐφειργίας τοις χρησταμένοις, καὶ δὲν
ἴπουν ὁ δὲ, μόνον τὸ τῷ χειστῇ ὄνομα ἐπι-
κοντάμην, τὸ δαιμόνιον ἀπήλασεν, εἰς
τὸ χειστανῶν μετεβάλοντες ἔρποκειαν διέ-
πεπειχόμενος πάππος τὸν ταῖς ἔπηγή-
ται τῷ ιερῷ γραφῶν, ἐν φυΐς τε ὧν, καὶ οἱ γο-
νιάια δεῖται καὶ τῷ λόγῳ μετειώσει γενέται,
ἐπειδειθυμητῆς μηδενὶ εἴναι ἀμοιρόποιος οὐδεν κε-
χαριτωμένος τοις αὐγαντοῖς ἐπίγιαντοῖς αὐτὴν τὴν
απάλωνα τὴν γαζίαν, καὶ τοῖς πέριξ χριστανοῖς
καθαγκαίστη ἔρποκεια, τὸ τάχαμφισολα-
την ιερῷ γραφῶν εὑμαρῆς διατίθενταν τῶν δι-
ηπτῶν ἐπέργα γένεσις, χολη γάρ αὖ πε την ἀρέτην
τηροῦσαι τοις πάπποις τὸν θεῖον ἀπειλη-
τικὸν μοναστήρια σωμετόσαλο, καὶ σεμνότητε
ἡ φιλοφερσωή ξένων τὸ δεομένων σωμε-
τοπισταν ἐπι ταυτης ἐπὶ τῆς γένεσις, μέχρι
τοις ημᾶς τετταντάδρες αὐγαθοί, οἵς ποτε
πρεσβύτατοις νέοις ὥν, σωμετρόμενοι ἀλλα τῶν
μεν, ὑσεργον ἐπικανθήται δεῖ.

A per vicos tamen & civitates passim Christiani fugiebant. Cujus fugæ tum ali, ex majoribus meis confortes fuere, tum avus meus. Nam cum patre Gentili natus esset, ipse tamen cum universa domo, omnesque simul qui ex gente erant Alaphionis, primi fidem Christi suscep- perunt Bethelia: qui vicus est Gazeorum, abundans incolatum multitudine; templaque habet tum ob vetustatem, tum ob structuram, indigenis ve- neranda: præcipue vero Pantheon, colli cuidam manu facta, velut arci, imposi- tum, & supra universum pagum unde- quaque eminens. Unde etiam hunc locum nomen accepisse conjicio, & ex Syrorum lingua in Græcam conversum, deorum domicilium vocari ob illud fa- num Pantheon. Porro familias eorum quos supra dixi, ad Christianam religio- nem conversas esse perhibent ab Hila- rione Monacho. Nam cum Alaphion ille dæmonio vexaretur, Pagani quidam & Iudei, incantamenti & magicis qui- busdam maleficis diutius usi, nihil pro- ficerunt. Sed cum Hilarion solo Dei nomine invocato dæmonem expulisset, illi ad Christianam religionem se trans- tulerunt. Eravus quidem meus in expo- nendis Sacr. voluminibus excelluit, cum esset eleganti ingenio, & intelligentia valeret, adeo quæ scire oportet cognoscenda. Erat præterea disciplinis medio- criter eruditus, adeo ut ignarus non es- set Arithmetice. Itaque Christianis Ascalonem & Gazam & finitima loca incolentibus, admodum carus fuit, ran- quam utilis ac necessarius religioni, & qui lacrorum voluminum nodos facilli- me dissolveret. Eorum vero qui ex alte- ra erant familia, virtutem vix ullus possit exponere. Primi enim Ecclesiæ illic & Monasteria considerunt: & sanctitate vitæ atque humanitate erga peregrinos & pauperes, ea exornarunt. Ex ea porro gente virtu quidam boni ad nostram us- que ætatem superstites vixerunt; qui- buscum iam ætate proiectis, ipse admodum adolescens versatus sum. Verum de his aliquanto post mentionem fieri con- venier.